

ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE SES TEMELLİ CÜMLE YÖNTEMİNE İLİŞKİN UYGULAMALARDA ÖĞRENCİ ve VELİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Eda BIÇAK **
Fatma SUSAR KIRMIZI***

ÖZET

İlkokuma yazma çalışmaları öğrenen ve öğreten için önemli bir süreçtir. Bu sürecin işleyişi farklı yöntemlerle yapılabilmektedir. Bu araştırmanın amacı ilköğretim 1. sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre ilkokuma yazma sürecinde ses temelli cümle yönteminin uygulanmasında öğrenci ve velilerin durumunu belirleyerek değerlendirmektir. Araştırmanın evreni Denizli merkez ilçede yer alan ilköğretim okullarında çalışan 1.sınıf öğretmenlerinden oluşmaktadır. Örneklem belirlenmesinde nitel araştırmada başvurulan “maksimum çeşitlilik örneklemesinden” yararlanılmıştır (n=41). Bu araştırmada ses temelli cümle yönteminin uygulanması sürecinde öğrenciler ve velilerin durumunu belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” kullanılmıştır. Birbiriyle ilişkili kodlar bir araya getirilerek temalar (kategoriler) elde edilmiş ve buradan yola çıkarak alıntılar ortaya konulmuştur. Araştırmadan elde edilen sonuçlardan bazıları şu şekilde sıralanabilir: Etkinlikler öğrencilerin hoşuna gitmektedir. Okumaya hızlı geçilmekte ancak anlayarak okuma geç başlamaktadır. Öğrenciler heceleri ayırmada sıkıntı yaşamaktadır. Öğrenciler seri bir şekilde okumada zorlanmaktadır. Veliler sistemi yeterince tanımadıkları için öğrencileri yanlış yönlendirmektedir. STCY’de öğretmen ve veli işbirliği şarttır.

Anahtar sözcükler: Ses temelli cümle yöntemi, nitel araştırma, 1.sınıf öğretmeni, öğrenci, veli.

AN EVALUATION OF STUDENTS’ AND PARENTS’ ATTITUDES TOWARDS SOUND-BASED SENTENCE METHOD BASED ON TEACHERS’ VIEWS

ABSTRACT

The initial stages of reading and writing practices are important processes both for the learner and the teacher. The aim of this study is to identify the students’ and parents’ attitudes towards the implementation of SBSM based on elementary school 1st grade teachers’ views. The population of the study was the 1st grade teachers working at elementary schools in Denizli. “Maximum variation sampling” was used in identifying the sample (n=41). To identify the students’ and parents’ attitudes towards SBSM, a semi-structured interview form that was developed by the researchers was used. The related codes were combined to establish themes (categories) and quotations were used to provide support for the established categories. Some of the findings could be summarized as follows: Students enjoy the activities. The reading stage is achieved quickly but reading comprehension starts at a later stage. The students have difficulty in syllabification. As for the parents, they provide wrong guidance since they don’t know the system adequately. Teacher and parent cooperation is necessary for SBSM.

Keywords: Sound-based sentence method, qualitative study, 1st grade teachers, student, parent.

---

*Bu çalışma, 12–14 Eylül 2012 tarihlerinde Marmara Üniversitesinde düzenlenen “21. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi”nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Yük. lisans öğr., Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, edabicak@hotmail.com

*** Yrd. Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği ABD, fsusar@pau.edu.tr

1. GİRİŞ

Modern toplumsal yaşamın gelişmesiyle, okuryazar olmanın önemi artmış, okur yazarlık oranları çağdaş gelişmenin bir ölçüsü olarak görülmeye başlamıştır. Günümüzde bireylerin çağdaş toplumun işlevsel bir üyesi olabilmesi, kendi iş ve yaşam koşullarını düzenleyebilmesi, özgür, bağımsız ve katılımcı bir kişilik oluşturabilmesi, çağdaş bir dünya görüşü kazanabilmesi okuryazar olmasıyla olasıdır (Çelenk, 2005). Okuma yazmanın insan yaşamında çok önemli bir yeri vardır. Okuma yazma çalışmalarında kazandırılacak alışkanlık ve becerilerin veriliş şekli, bireyin başarısını ya da başarısızlığını önemli şekilde etkiler. İlk okuma-yazmada amaç sadece okuma yazma öğretmek değil, aynı zamanda çağdaş yöntem ve tekniklere uygun bir okuma yazma becerisi kazandırmaktır. Çünkü basit okur-yazarlık, verilen sesleri seslendirmekten öteye gidememektedir (Helvacı, 2000).

İlk okuma-yazma öğretimi; öğrenen, öğreten ve toplum açısından önemli bir eğitim etkinliğidir. İlk okuma-yazma, hem ilköğretim okullarında hem daha sonraki öğrenim hayatında öğrenciye gerekli olacak, hatta sadece Türkçe dersinde değil diğer derslerde de başarısına yön verecek bir çalışma sürecidir. İlk okuma-yazma sürecinin öğrenci, veli ve öğretmen açısından kaygılı ve sancılı geçmemesi mümkün değildir. Doğru ve hızlı okuyan, okuduğunu yerli yerince yorumlayan, sözlü ve yazılı anlatımı gelişmiş öğrencilerin bütün okul yaşantısında başarılı olacağı muhakkaktır (Keskinkılıç ve Keskinkılıç, 2005). Okuma alışkanlığının ilkokuma yazma çalışmaları ile başladığı unutulmamalıdır. Bu süreç ömür boyu okur yazar olmanın önemli bir parçasıdır. İlköğretime başlayan birinci sınıf öğrencisi, hayatının en önemli adımlarından birini atmakta ve hayatı boyunca öğrenmesinde etkili olacak okuma yazma becerisini bu dönemde kazanmaktadır.

İlk okuma-yazma öğretiminin amacı, “birinci sınıf öğrencisinin psikolojisine uygun yollarla, gerekli öğrenme-öğretme stratejileri, yöntemleri, teknikleri ve materyalleri kullanarak çocuğun yaşamı boyunca kullanacağı okuma ve yazmanın temel becerilerini kazandırmaktır” (Keskinkılıç ve Keskinkılıç, 2005). Bu temel beceriler kazandırılırken hem öğretmen hem de öğrenci için uygun yöntem ya da yöntemlerin seçilmesi gerekir.

“İlk okuma ve yazmanın amacı, çocuğa yaşamı boyunca kullanacağı okuma ve yazmanın temel becerilerini kazandırmaktır. Nasıl ilköğretim her şeyin temeli ise, ilk okuma ve yazma öğretimi de ilköğretimin temelidir” (Kavcar, Oğuzkan ve Sever, 1997). Okuma yazma öğretiminin genel amaçlarını Çelenk (1999) şu şekilde sıralamıştır:

- Düzeyine uygun olarak hazırlanmış metinleri uygun hızda ve anlamlandırarak okuyabilme.
- Okuduğu ve dinlediği düzeyine uygun metin ve konuşmaları anlayabilme.
- Duygu, düşünce ve izlenimlerini sözlü ve yazılı olarak anlatabilme.
- Çevresiyle etkin bir iletişim kurabilme.
- Kurallara uygun ve işlek bir yazı yazabilme.
- Türk dilini öğrenmek ve kullanmaktan zevk alabilme.

İlkokuma yazma öğretiminin amaçları göz önünde bulundurulduğunda okuma yazma öğretiminde istenen hedeflere ulaşılmasında öğretmenler önemli rol oynamaktadırlar. Çağın gelişen ve değişen koşullarını yakından takip etmeli, yeni yöntemlerden haberdar olmalıdırlar. İlkokuma yazma öğretimi sürecini ayrıntılarıyla planlamalıdırlar. Bu planlamalar yapılırken de ilkokuma yazma sürecinde kullanılacak yöntem ve teknikler sürecin işleyişi açısından oldukça önemlidir.

İlkokuma yazma öğretiminde hangi yöntem ve tekniklerin daha etkili olduğu eskiden beri araştırmacılar arasında bir tartışma konusu olmuştur. Bu konudaki tartışmaların halen sürdüğü de söylenebilir. Ülkemizde, 1928 yılında Atatürk'ün önderliğinde yapılan Harf Devrimi ile birlikte okuma-yazma öğretiminde harfler esas alınmış, 1936 yılına kadar da okuma-yazma öğretiminde harf yöntemi kullanılmıştır. Daha sonra harf yöntemi yerini cümle yöntemine bırakmıştır. 1948 yılından 2005-2006 öğretim yılına kadar da cümle çözümleme yöntemi ilk okuma-yazma öğretiminde kullanılan tek yöntem olmuştur (Bektaş, 2007). Günümüzde ise ilkokuma yazma öğretiminde ses temelli cümle yöntemi uygulanmaktadır.

Ses Temelli Cümle Yöntemi; çeşitli araştırmalara dayalı olarak geliştirilmiş, konuyla ilgili öğretmen müfettiş yönetici akdemiyen eğitimci vb. görevlilerin görüşleriyle zenginleştirilmiş, 9 ilde seçilen 120 pilot okulda 2004-2005 eğitim öğretim yılı boyunca denenmiş ve başarılı sonuçlar alınması üzerine 2005-2006 öğretim yılından itibaren ülke genelinde uygulamaya konulmuştur (Güneş, 2006).

İlköğretim Türkçe Dersi (1-5. Sınıflar) Öğretim Programı'nda; Ses Temelli Cümle Yöntemi ile ilk okuma yazma öğretimi: "Günümüzün ve geleceğin öğrencilerinin yetiştirilmesinde, ilk okuma yazma öğretiminin amacı; sadece okuma ve yazma gibi becerilerin kazandırılması değil, aynı zamanda düşünme, anlama, sıralama, sorgulama, sınıflama, ilişki kurma, analiz-sentez yapma ve değerlendirme gibi zihinsel becerilerin de geliştirilmesini içermektedir. Bu süreçte Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma, iletişim kurma, problem çözme, karar verme, öğrenmeyi yaşam boyu sürdürme gibi becerilerin de geliştirilmesi beklenmektedir. Buradan hareketle, ilköğretim birinci sınıftan itibaren etkili bir okuma yazma öğretimini gerçekleştirmek; düşünen, anlayan, soran, sorgulayan, öğrenmeyi öğrenen, bilgiyi kullanabilen ve sorun çözebilen bireylerin yetişmesi amaçlanmıştır." şeklinde açıklanmaktadır (MEB, 2005).

Ses Temelli Cümle Yöntemi, öğrencinin ön bilgilerinden hareketle yeni bilgileri yapılandırması görüşünü temele almıştır. Yöntem yapılandırıcı yaklaşım ilkelerine uygun bir yöntemdir. Bir ses verilmeden önce, günlük yaşamla bütünlük oluşturacak bir şekilde hissettirilmeye çalışılır. Burada günlük yaşamla ilişkinin yanında öğrencilerin ön bilgilerinin de açığa çıkması amaçlanmıştır (Akyol, 2012). Ses temelli cümle yöntemi, ilk okuma yazma öğretimine seslerle başlanılmasını öngören bir yöntemdir. Yöntem kısaca, öğretime seslerle başlamakta olup, anlamlı birkaç ses verildikten sonra seslerden anlamlı hecelere, kelimelere, cümlelere ve metinlere ulaşılma sürecini kapsamaktadır. Yöntem cümleye kısa zamanda ulaşılacak biçimde düzenlenmiştir. İlk okuma ve yazma çalışmaları, belirlenen harf gruplarının sırayla öğretimi yoluyla gerçekleşir. Ses öğretimi hece, kelime, cümle ve metin çalışmalarıyla anlamlı bütünlere ulaşır. Ses birleştirme çalışmaları okuma becerisine ulaşmak için yapılmaktadır. Bir ses kavratılırken dinleme, konuşma, görsel okuma, sunu, yazma ve yazdıktan sonra

okumadan yararlanılmaktadır. Ayrıca yazı öğretimi çalışmalarında yeniliğe gidilmiş ve yazı öğretimine doğrudan bitişik eğik yazı ile başlanılmıştır (Akyol, 2012; Öztürk, 2005; Arslan, 2006; Bas, 2006, Akt. Beyazıt, 2007).

Bu yöntemin özellikleri, MEB tarafından hazırlanan Türkçe Öğretim Programı Kılavuzunda aşağıdaki şekilde tanıtılmaktadır:

1. Ses Temelli Cümle Yönteminde ilk okuma yazma öğretimi Türkçe öğretiminin beş öğrenme alanı (Dinleme, konuşma, okuma, yazma ve görsel okuma-görsel sunu) ile birlikte yürütülmektedir.
2. Ses Temelli Cümle Yöntemi, yapılandırıcı öğrenme yaklaşımına uygundur. Çünkü ilk okuma yazma öğretimine seslerle başlanması, seslerin birleştirilmesi ile anlamlı heceler ve kelimeler oluşturulması ardından cümlelere ulaşılması öğrencinin bilgileri yapılandırmasını kolaylaştırmaktadır.
3. Türkçe de her harf bir sese karşılık geldiğinden bu yöntem Türkçenin ses yapısına uygundur.
4. Bu yöntem öğrencilerin duyduğu ve çıkardığı seslerin bilincine varmasına yardım etmektedir.
5. Öğrencilerin tüm sesleri öğrenmesi, onların yazma sürecinde kelimeleri doğru yazmalarına olanak sağlamaktadır.
6. Öğrenciler yazı ile konuşma arasındaki benzerlikleri görmekte, yazının harflerin birleştirilmesiyle; konuşmanın ise seslerin birleştirilmesiyle yapıldığının farkına varmaktadır.
7. Ses Temelli Cümle Yöntemi, öğrencilerin sözlü dilden yazılı dile geçmesini kolaylaştırmaktadır (MEB, 2005:225).

İlkokuma-yazma öğretimine seslerle başlanması, seslerin birleştirilmesi ile anlamlı hecelere, kelimelere ve daha sonra da cümlelere ulaşılması öğrencinin bilgileri yapılandırmasını sağlamaktadır. Bu yönüyle Ses Temelli Cümle Yöntemi, yapılandırıcı öğrenme yaklaşımına uygundur. Türkçe’de her harfin bir sese karşılık gelmesi de ses temelli cümle yönteminin uygulanmasını kolaylaştırmaktadır. Bu yöntem öğrencilerin duyduğu ve çıkardığı seslerin bilincine varmasını sağlamaktadır.

İlkokuma yazma öğretiminde başarılı olmak için öğretmen, öğrenci ve velilere birçok görevler düşmektedir. Öğretmen ve veli süreci, sıkı bir iletişim içerisinde, üst düzey işbirliğiyle devam ettirmelidir. Öğrencinin ilkokuma yazmada okur yazarlığa geçiş aşamasında hedeflenen başarıya ulaşması, istenilen becerileri kazanması açısından öğretmen, öğrenci ve veli etkileşimi oldukça önemlidir.

Çocuğun eğitiminde eğitim kurumlarının yanı sıra aile de önemli bir rol oynadığı için aile ile okulların sürekli işbirliği yapması gerekir. Çocuğun ailede elde ettiği bilgi ve beceriler onun okuldaki başarısını etkiler. Çocuğun aile içinde öğrendiği bilgi, tutum ve beceriler okulda öğrendiklerini destekler nitelikte ise çocuk okulda daha başarılı olur (Doğanay, 2006, akt. Şerefli, 2008). Ailenin, çocuğunun eğitimi ile ilgili gücü tartışma götürmez bir konudur. Okul çağındaki çocuğun eğitiminin aileden bağımsız ve kopuk olması düşünülemez (Sahıcı Ahioğlu, 2006).

İlköğretim çocuğun örgün eğitim hayatının başlangıcı kabul edilecek olursa, bu dönemde aileye de büyük görevler düşmektedir. Öğrencinin hızlı gelişiminin olduğu ve

kişilik özelliklerini yerleştirdiği ilk çocukluk evresinde aile ortamı, eğitim açısından oldukça önemlidir. Ailenin eğitsel ortamı; öğrencinin okulda öğrendiklerini pekiştirebilir veya köreltebilir (Başaran, 1996).

Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin görüşlerine başvurarak ilkokuma yazma öğretimi sürecinde ses temelli cümle yönteminin öğrencileri ve velileri nasıl etkilediğini belirlemektir. Araştırmanın amacı doğrultusunda belirlenen alt problemler şu şekildedir:

1. STCY' nin öğrenciler üzerindeki olumlu etkileri nelerdir?
2. STCY' nin öğrenciler üzerindeki olumsuz etkileri nelerdir?
3. STCY'de velilere düşen sorumluluklar nelerdir ve veliler bunun ne kadarını yerine getirebilmektedir?

2. YÖNTEM

Bu çalışmada, öğretmenlerin konuya ilişkin görüşleri belirleneceği için nitel araştırma yöntemine başvurulmuştur (Cemaloğlu, 2009; Ekiz, 2009; Yıldırım & Şimşek, 2008). Çalışmanın amacı doğrultusunda durum çalışması deseni tercih edilmiştir. Durum çalışmasında soruları, verileri ve sonuçta bulguları bir birine bağlayan mantıksal bir kurgu vardır. İlk aşamada, araştırmanın başında yanıtı aranacak sorular belirlenir; son aşamada ise başlangıçta sorulan sorulara ilişkin bulunan yanıtlar ve sonuçlar ifade edilir. Bu ikisi arasında ilgili verilerin toplanması ve analizi gibi bir dizi aşama daha vardır. Araştırmada durum çalışması desenlerinden “bütüncül tek durum deseni” tercih edilmiştir. Tek durum desenlerinde isminden de anlaşılabilceği gibi tek bir analiz birimi (bir birey, bir kurum, bir program, bir okul vb.) vardır (Yıldırım & Şimşek, 2008).

2.1. Evren Örneklem

Araştırma 2011-2012 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Denizli merkez ilçede görev yapan 1. sınıf öğretmenleriyle gerçekleştirilmiştir. Araştırma örnekleme, amaçlı örnekleme yöntemine uygun bir şekilde -amacı küçük bir örneklem oluşturmak ve bu örnekleme çalışılan probleme taraf olabilecek bireylerin çeşitliliğini maksimum derecede yansıtmak olan- “maksimum çeşitlilik örneklemesine” göre belirlenmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 108). 2011-2012 Eğitim öğretime yılına ilişkin olarak Denizli merkez ilçedeki tüm okulların listesi İl Milli Eğitim Müdürlüğünden alınmıştır. Bu okullar buldukları semte, okula gelen öğrencilerin gelir düzeyine, velilerin yaptıkları işe, öğrencilerin devam durumuna vb. göre alt, orta ve üst olmak üzere üç sosyo-ekonomik boyutta toplanmıştır. Bunların içerisinde dörder tanesi seçkisiz olarak belirlenmiş ve toplam on iki okulda çalışan öğretmenler örnekleme oluşturmuştur. Söz konusu okulların 1. sınıflarında görev yapan 41 (22 bayan, 19 erkek) öğretmen ile araştırma gerçekleştirilmiştir.

2.2. Veri Toplama Aracı

Araştırmanın amacı doğrultusunda, öğretmenlerin STCY'nin öğrenciler ve veliler üzerindeki etkilerine ilişkin görüşleri ve bu süreçte yaşadıkları sorunlar belirlenmek istenmiştir. Konuya ilişkin olarak sekiz açık uçlu soru ve kişisel bilgi formu hazırlanmıştır. Kişisel bilgi formu ve açık uçlu soruların bir araya getirilmesiyle oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formu alanında uzman 3 öğretim elemanı ve 2 sınıf öğretmenin görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşü doğrultusunda yapılan

düzeltilmelerle forma son şekli verilmiş, toplam üç soru ve kişisel bilgilerden oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu ortaya çıkmıştır. Söz konusu sorular şunlardır: 1. STCY'nin öğrenciler üzerindeki olumlu etkileri nelerdir? 2. STCY'nin öğrenciler üzerindeki olumsuz etkileri nelerdir? 3. STCY'de velilere düşen sorumluluklar nelerdir? Veliler bunun ne kadarını yerine getirebilmektedir?

Formun uygulanmasından sonra 41 öğretmenden elde nitel veri seti büyük bir duyarlılıkla iki ayrı araştırmacı tarafından satır satır okunmuş ve bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Bilgisayar ortamında yer alan yazılar araştırmacılar tarafından kodlanmış ve daha sonra bu verilerin görüş birliği yüzdesi her bir soru için ayrı ayrı hesaplanmıştır. “Güvenirlilik=Görüş Birliği/Görüş Ayrılığı+Görüş Birliği x 100” formülüyle gerçekleştirilen bu hesaplama sonucunda 3 soru için elde edilen değerler şunlardır: Birinci soru için 55, 93; ikinci soru için 72, 77; üçüncü soru için 69,23 tür. Birinci ve ikinci sorunun görüş birliği yüzdeleri beklenenin altında çıkmıştır. Bunun nedeni her bir araştırmacının verileri farklı bir şekilde kodlamasından kaynaklanmaktadır.

2.3. Veri Analizi

Öğretmenlerden elde edilen nitel veriler içerik analizi yapılarak açık kodlama yöntemiyle değerlendirilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Verilerin okunması sırasında belirlenen kodlar bir araya getirilerek temalar (kategoriler) oluşturulmuştur. Temalar altındaki kodlar birbirleriyle ilişkili biçimde açıklanarak yorumlanmış ve bu yorumları desteklemek amacıyla alıntılara yer verilmiştir. Alıntılarda katılımcıları tanıtan kısaltmalara da yer verilmiştir. Alıntılarda kullanılan kısaltmalar, bayan (B), erkek (E), öğretmenin meslekte kaç yıl çalıştığı (1, 2, 3...yıl), nereden mezun olduğu (önlisans, lisans vb.), sıra numarası (1,2,3...) olarak ifade edilmiştir. Örneğin: (B, 25 yıl, lisans, 37); B: Bayan, 25 yıl: 25 yıllık öğretmen, lisans: lisans mezunu, 37: 37. sıra

3. BULGULAR ve YORUM

Araştırmadan elde edilen veriler ışığında “STCY'nin öğrencilere olumlu etkileri” teması kapsamında “Okuma ve yazma sürecine olan etkiler, yöntemin işleyişi” kodlarına; “STCY'nin öğrencilere olumsuz etkileri” teması kapsamında ise “okuma ve yazmaya etkiler, farklı görüşler” kodlarına; “velilerin sürece olan etkileri” teması kapsamında ise “veli desteğinin önemi” ve “velilerin STCY konusunda bilgilendirilmesi” kodlarına ulaşılmıştır. Bu bölümde temaların içerisinde yer alan kodlara ilişkin yorumlar ve alıntılara yer verilmiştir.

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmacının birinci alt problemine cevap bulmak amacıyla sınıf öğretmenlerine “STCY'nin öğrenciler üzerindeki olumlu etkileri nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Yapılan içerik analizi sırasında birinci alt problem kapsamında “Okuma ve yazma sürecine olan etkiler” ve “yöntemin işleyişi” kodları belirlenmiş, birbiri ile ilişkili bu kodların bir araya getirilmesiyle “STCY'nin öğrencilere olumlu etkileri” temasına ulaşılmıştır.

STCY'nin öğrencilere olumlu etkileri teması kapsamında belirlenen “Okuma ve yazma sürecine olan etkiler” koduna ilişkin gerçekleştirilen alıntılar Tablo 1’de verilmiş ve bu alıntılar yorumlanmıştır.

Tablo 1.

“Okuma ve Yazma Sürecine Olan Etkiler” Koduna İlişkin Olarak Öğretmen Görüşleri

Okuma ve yazma Sürecine Olan Etkilere İlişkin Öğretmen Görüşleri	f	Öğretmenlerin Kişisel ve Mesleki Özellikleri
Okuma ve yazmayı erken öğreniyorlar. Güzel yazı yazma alışkanlığı kazanıyorlar.	10	(E, 30yıl, önlisans, 4), (B, 12 yıl, lisans, 8), (B,26 yıl, ...,35), (K,25yıl, önlisans, 5), (B, 9 yıl,lisans, 6), (B, 13 yıl, lisans, 7), (B, 13 yıl, lisans, 10), (B, 21 yıl, lisans, 11), (K, 15 yıl, lisans, 18), (E, 23yıl, önlisans, 1)
Okuma ve yazma becerisini daha çabuk kazanıyorlar.	14	(K,25yıl, önlisans, 5), (K, 25 yıl, önlisans, 20), (K, 23yıl, önlisans, 29), (B,20 yıl, lisans,41), (K, 15 yıl, lisans, 18), (E, 12 yıl,lisans, 21), (B, 17yıl, lisans, 22), (B, 22yıl, lisans, 23), (K, 20yıl, önlisans, 27), (K, 12yıl, lisans, 28), (K, 23yıl, önlisans, 29), (E, 20 yıl, ön lisans, 31), (B,26 yıl, ...,35), (B,14 yıl, lisans, 39)
Okumaya kısa sürede geçiyorlar.	13	(B, 9 yıl,lisans, 6), (B, 13 yıl, lisans, 7), (B, 13 yıl, lisans, 10), (B, 21 yıl, lisans tamamlama, 12), (E, 12 yıl,lisans, 21), (B, 17yıl, lisans, 22), (B, 22yıl, lisans, 23), (K, 20yıl, önlisans, 27), (K, 12yıl, lisans, 28), (E, 24yıl, lisans, 30), (B, 25 yıl, lisans, 33), (B, 12 yıl, lisans, 34), (B,14 yıl, lisans, 39)
Kısa sürede okumaya geçtikleri için kendilerine güven duyguları ve motivasyonları artıyor.	5	(B, 21 yıl, lisans, 11), (K, 15 yıl, lisans, 18), (B, 12 yıl, lisans, 8), (B, 18yıl, lisans, 9), (E, 24 yıl, lisans, 32)
Sesleri daha iyi tanıyorlar.	2	(E,16yıl, Önlisans, 2), (B, 20 yıl, önlisans,36)
Öğrencinin neyi ne kadar öğrendiği belli oluyor. Hızlı okuyorlar.	2	(B, 25 yıl, lisans,37), (K, 12yıl, lisans, 28)

Tablo 1’e bakıldığında araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir bölümünün STCY’nin öğrenciler üzerindeki olumlu etkilerini okuma ve yazma sürecinin daha kısa sürede gerçekleşmesi açısından değerlendirdikleri görülmektedir. Katılımcılardan 10 kişi öğrencilerin okuma ve yazmayı daha erken sürede öğrendiklerini ve güzel yazı yazma becerisini kazandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin bu görüşleriyle ilgili alıntılardan bazıları şu şekildedir: “ (...)Yöntem iyi uygulandığında güzel yazı yazmaya önem verildiğinde güzel yazı yazma alışkanlığı kazandırılıyor. Çocuklar erken okuma yazma öğreniyorlar. Yazarken hata yapmamaya çalışıyorlar. Yazma faaliyetinde daha dikkatli uyanık oluyorlar.” (E, 30 yıl, önlisans, 4). “(...) Düzgün, işlek bir el yazısı. Okumayı kavrayarak öğrenme... Daha kısa sürede okuma-yazmayı öğrenme.” (B,26 yıl, ...,35). “(...)İlerleyen yıllarda yazı düzeni ve becerisi olumlu oluyor. Tertip ve düzen anlayışı gelişiyor.” (E, 23yıl, önlisans, 1).

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 14’ü öğrencilerin okuma ve yazma becerisini daha çabuk kazandıkları yönünde görüş bildirmiştir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerini belirten alıntılardan bazıları şöyledir: “(...)Daha çabuk okuma yazma becerisine sahip oluyorlar.” (K,25yıl, önlisans, 5). “(...) Daha kısa sürede okuma yazma öğreniyorlar.” (K, 23yıl, önlisans, 29). “(...)Kısa sürede okuma yazma öğrenilebiliyor.” (B,20 yıl, lisans,41).

Katılımcılardan 13 öğretmen öğrencilerin kısa sürede okumaya geçtiklerini belirtmiştir. Öğretmenlerin bu görüşlerine yönelik alıntılardan bir kısmı şu şekildedir: “(...)STCY'nin öğrenciler üzerindeki olumlu etkisi çok çabuk okumaya geçiyorlar. Zaman kaybı olmuyor.” (B, 9 yıl, lisans, 6). “(...) Okumayı çabuk öğreniyorlar.” (B, 17 yıl, lisans, 22). “(...)Daha kısa sürede okumaya geçiyor.” (K, 20 yıl, önlisans, 27).

Tablo 1’den hareketle verilen bu alıntılarının geneline bakıldığında araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun STCY’nin ilkokuma yazma sürecine olumlu etkiler sağladığını belirttikleri görülmektedir. Araştırmadan elde edilen verilere göre STCY öğrencilerin okuma ve yazmaya geçişlerinin daha kısa sürede olmasını sağlamakta, onlara güzel yazı yazma alışkanlığı kazandırmaktadır. Araştırmaya ilişkin bu bulgular Belet ve Karadağ’ın (2012) “İlkokuma yazma öğretiminde ses temelli cümle yönteminin kullanılmasının üstünlüklerine ilişkin olarak öğretmenlerin yarısına yakını daha kısa sürede okuma yazmaya geçilmesi” sonucunu destekler niteliktedir. Ayrıca Gün (2006) tarafından yapılan araştırmanın “Öğretmenlerin belirttikleri görüşler doğrultusunda ses temelli cümle yönteminin okuma yazmaya geçiş süresini kısalttığı bulgusuyla da örtüşmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 5’i öğrencilerin okumaya daha kısa sürede geçmelerini, onların kendine güven duygularını ve motivasyonlarını olumlu yönde etkilediğini belirtmişlerdir. Bu düşüncelerini ortaya koydukları alıntılardan örnekler şu şekildedir: “(...)Okumaya ve yazmayı çabuk öğreniyorlar. Bu da onların motivasyonunu ve başarı duygusunu artırıyor. İkinci olarak kendileri keşfettikleri için ya da ezber yapmadıkları için öğrenme daha kolay oluyor.” (B, 12 yıl, lisans, 8). “(...)Çok çabuk okumaya geçtikleri için kendine güven duyguları gelişiyor.” (B, 21 yıl, lisans, 11). “(...)Okumanın çok çabuk oluşması öğrenme hevesini artırıyor.....” (K, 15 yıl, lisans, 18).

STCY ilkokuma yazma sürecinde öğrencilerin motivasyonlarını olumlu yönde etkilemekte, okumaya erken geçtikleri için kendilerine olan güven duygularının artmasını sağlamaktadır. STCY’nin öğrencilere olumlu etkileri teması kapsamında belirlenen “yöntemin işleyişi” koduna ilişkin gerçekleştirilen alıntılar Tablo 2’de verilmiş ve bu alıntılar yorumlanmıştır.

Tablo 2.

“Yöntemin İşleyişi” Koduna İlişkin Olarak Öğretmen Görüşleri

Yöntemin İşleyişine Yönelik Öğretmen Görüşleri	f	Öğretmenlerin Kişisel ve Mesleki Özellikleri
Seslerle yapılan çalışmalar öğrenciler için zevkli ve güdülenmelerini sağlıyor, pekiştirme imkanı sağlıyor.	3	(B, 18 yıl, lisans, 9), (B, 16 yıl, lisans, 40), (B, 20 yıl, önlisans, 36)
Cümle yöntemine göre daha kolay, uygulanabilir ve pratik bir yöntem.	2	(E, 25 yıl, önlisans, 13), (E, 23 yıl, önlisans, 16)
Ezbercilikten uzak bir öğrenim sistemidir.	2	(E, 25 yıl, lisans, 14), (B, 12 yıl, lisans, 8)
Zaman kaybı olmuyor.	2	(B, 9 yıl, lisans, 6), (B, 14 yıl, lisans, 39)
Daha işin başında olduğumuz için olumlu ya da olumsuz olduğunu bilemiyorum.	1	(E, 23 yıl, önlisans, 17)
Yöntemin olumlu bir etkisini görmedim.	2	(E, 36 yıl, önlisans, 24), (B, 36 yıl, önlisans, 26)
Parçadan bütüne ulaşmak daha kolay ve öğrenciler için zevkli.	3	(E, 20 yıl, ön lisans, 31), (E, 24 yıl, lisans, 32), (K, 15 yıl, lisans, 18)

Araştırmamanın amacı doğrultusunda araştırmaya katılan öğretmenlerden bir kısmının STCY'nin öğrenciler üzerindeki olumlu etkilerini yöntemin işleyişi açısından değerlendirdikleri Tablo 2'de görülmektedir.

Katılımcılardan 3'ü seslerle yapılan çalışmaların öğrenciler için zevkli ve güdülenmeyi artırıcı olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlerin bu konuyla ilgili alıntıları şu şekildedir: “(...)Sesler verilirken görsel ve işitsel öğelerle desteklendiğinde güdülenme açısından olumlu bir etki görülmektedir.” (B, 18yıl, lisans, 9). “(...)Her çocuk aynı zamanda harfi eğlenerek öğrenebiliyor. Kavranmayan sesleri tekrar yaparak pekiştirebiliyoruz.” (B, 20 yıl, önlisans,36). “(...)Etkinlikler çocukların hoşuna gidiyor. Harflerin sesleri ile yapılan çalışmalar gerçekten dikkatlerini çekiyor.” (B,16yıl, lisans,40).

Araştırmaya katılan 2 öğretmen de STCY'nin ezbercilikten uzak bir yöntem olduğunu şu alıntılarla belirtmişlerdir: “ (...)Ezbercilikten uzak bir öğrenim sistemidir.” (E, 25 yıl, lisans, 14). “(...) İkinci olarak kendileri keşfettikleri için ya da ezber yapmadıkları için öğrenme daha kolay oluyor.” (B, 12 yıl, lisans, 8).

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 3'ünün görüşlerine göre STCY ile parçadan bütüne ulaşma mantığı daha kolay ve zevklidir. Katılımcıların görüşlerine ilişkin alıntılar şu şekildedir: “ (...)Evet var. Küçük parçaları bir araya getirebiliyorlar. .... Ayrıntıcılık artıyor.” (K, 15 yıl, lisans, 18). “(...)Çok çabuk öğreniyorlar. Parçadan bütüne ulaşmak daha kolay.” (E, 20 yıl, ön lisans, 31). “(...)Parçadan bütüne, kelime ve cümle oluşturmada zevk alıyorlar.” (E, 24 yıl, lisans, 32).

Tablo 2'deki öğretmen görüşlerine göre STCY ezbercilikten uzak, öğrencilerin kendi kendilerine keşfetmelerini sağlayan, ilkokuma yazma sürecini öğrenciler için daha zevkli ve eğlenceli kılan bir yöntemdir. Şahin (2008) öğretmenlerin ses temelli cümle yöntemine yönelik görüşlerini belirlemeye ilişkin çalışmasında “Öğretmenler gerek programın öngördüğü yaklaşımlar, gerekse Ses Temelli Cümle Yöntemi açısından derslerde sağlanan etkinlik temelli kitaplar ve çalışma kitapları ile görsel öğeler sayesinde eğitimin daha zevkli olduğu ve ezbercilikten uzaklaşıldığını düşünmektedirler” bulgularına ulaşmıştır. Bu bulgular araştırma verilerinden elde edilen bulguları destekler niteliktedir.

Tablo 2'ye göre 2 öğretmen STCY yöntemini cümle yöntemiyle kıyaslayarak, STCY'nin cümle yöntemine göre daha kolay ve uygulanabilir bir yöntem olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenlerin alıntıları şu şekildedir: “(...)Cümle öğretimine göre daha kolay ve uygulanabilir.” (E, 25 yıl, önlisans, 13). “ (...)Cümle öğretimine göre daha pratik.” (E, 23 yıl, önlisans, 16).

Katılımcılardan 2'si STCY'nin zaman kaybetmeyi engelleyici bir yöntem olduğunu söylemişlerdir. Öğretmenlerin alıntıları şöyledir: “ (...)STCY'nin öğrenciler üzerindeki olumlu etkisi çok çabuk okumaya geçiyorlar. Zaman kaybı olmuyor.” (B, 9 yıl, lisans, 6). “ (...)Öğrenme süreci daha hızlı olmaktadır.” (B,14 yıl, lisans, 39). Araştırmaya katılan iki öğretmen STCY'nin olumlu bir etkisini görmediklerini şu alıntılarla ortaya koymuşlardır: “ (...)Olumlu bir etkisini göremedim.” (E, 36yıl, önlisans, 24). “(...)Bu yöntemin olumlu etkilerini göremedim.” (B, 36yıl, önlisans, 26).

“(…)Daha işin başında olduğumuz için olumlu ya da olumsuz olduğunu bilemiyorum.”
(E, 23 yıl, önlisans, 17).

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın ikinci alt problemi “ STCY’nin öğrenciler üzerindeki olumsuz etkileri nelerdir?” şeklinde oluşturulmuştu. Yapılan içerik analizi sırasında bu alt problem kapsamında birbiri ile ilişkili “okuma ve yazmaya etkiler” ve “farklı görüşler” kodları belirlenmiş, bunların bir araya getirilmesiyle “STCY’nin öğrencilere olumsuz etkileri” teması ortaya çıkarılmıştır.

STCY’nin öğrencilere olumsuz etkileri temasının “okuma ve yazmaya etkiler” koduna ilişkin gerçekleştirilen alıntılar Tablo 3’de verilmiş ve bu alıntılar yorumlanmıştır.

Tablo 3.

“Okuma ve Yazmaya Olumsuz Etkiler” Koduna İlişkin Olarak Öğretmen Görüşleri

Okuma Yazmaya Olumsuz Etkilere İlişkin Öğretmen Görüşleri	f	Öğretmenlerin Kişisel ve Mesleki Özellikleri
Okuma hızları düşük oluyor.	3	(E, 23yıl, önlisans, 1), (B, 12 yıl, lisans, 8), (B, 13 yıl, lisans, 10), (E,25 yıl, önlisans,13), (E,27 yıl, önlisans,19), (B,17,lisans, 22), (B,22,lisans, 23), (B, 36yıl, önlisans, 26), (K,20YIL,önlisans27), (K,23YIL,önlisans29), (B, 25 yıl, lisans, 33)
Sesleri çıkarmada ve birleştirmede sorun yaşıyorlar.	4	(E,16YIL,Önlisans2), (B, 18yıl, lisans, 9), (K, 15 yıl, lisans,18)
Hızlı ve anlamlı okumada zorlanıyorlar, hızlı ve anlamlı okuma geç geliyor.	10	(K,25yıl, önlisans, 5), (B, 9 yıl,lisans, 6), (B, 21 yıl, lisans, 11), (B, 21 yıl, lisans tamamlama, 12), (K, 25 yıl, önlisans, 20), (B, 40yıl, önlisans, 25), (E, 24yıl, lisans, 30), (B, 12 yıl, lisans, 34), (B,26 yıl,...,35), (B,20 yıl, lisans,41)
Heceleri doğru olarak ayırmada sıkıntı yaşıyorlar.	2	(E, 23 yıl, önlisans, 16), (B, 25 yıl, lisans,37), (B,14 yıl, lisans, 39)
Yazı yazmada zorlanıyorlar ve yazma hızları düşük oluyor.	1	(B,16yıl, lisans,40), (B, 20 yıl, önlisans,36), (E, 12 yıl,lisans, 21)

Tablo 3’e bakıldığında STCY nin okuma hızını olumsuz etkilediği belirtilmiştir. Bunun sebebi öğrencilerin sesleri çıkarmada ve birleştirmede zorluk yaşamaları olarak belirtilmiştir. Katılımcılardan 10 tanesi öğrencilerin STCY ile hızlı ve anlamlı okumada zorlandıklarını belirtmiş ve anlamlı okumanın geç geliştiğini ifade etmişlerdir. STCY ile öğrencilerin heceleri doğru ayırmada sıkıntı yaşamalarına neden olduğu ifade edilmiştir. Katılımcılardan bazıları STCY’nin yazı yazmayı da etkilediğini ve öğrencilerin yazma hızlarının düşük olduğunu belirtmişlerdir. STCY’nin öğrencilere olumsuz etkileri temasının “farklı görüşler” koduna ilişkin gerçekleştirilen alıntılar Tablo 4’te verilmiş ve bu alıntılar yorumlanmıştır.

Tablo 4.

“Farklı Görüşler” Koduna İlişkin Olarak Öğretmen Görüşleri

Farklı Görüşlere Yönelik Öğretmen Görüşleri	f	Öğretmenlerin Kişisel ve Mesleki Özellikleri
Öğrenciler üzerinde olumsuz bir etkisi yoktur.	4	(E,32yıl,Enstitü, 3), (E, 25 yıl, lisans, 14), (K, 12yıl, lisans, 28), (E, 24 yıl, lisans, 32)
İlk uygulama yıllarında harf yöntemine benzetildiği için öğretmenler hata yaptı. Okuma istenilen düzeyde olmadı. Daha sonraki yıllarda yöntemin incelikleri fark edildi.	1	(E, 30yıl, önlisans, 4)
Öğrenci sistemi çözemezse okuyamıyor.	1	(B, 13 yıl, lisans, 7)
Birden, çok fazla sözcüğe ulaşıyor. Bunların okunmasında ve yazılışında zorlanmalar oluyor. Eğer öğretmen öğrencilere yeterli düzeyde yardımcı olamazsa okuma işkenceye döner.	1	(E, 36yıl, önlisans, 24)
Evde veli desteği şart.	1	(E, 20 yıl, ön lisans, 31)

Tablo 4 incelendiğinde katılımcılardan 4’ü STCY nin öğrenciler üzerinde olumsuz bir etkisi olmadığını belirtmiştir. STCY nin uygulanmasında öğretmene çok büyük sorumluluk düştüğü ve öğretmenlerin yeterli bilgiye sahip olmadı zaman bu yöntemin öğrenciler için işkenceye döneceği ve verim alınamayacağını ifade etmişlerdir. Bu yöntem ilk uygulanmaya başladığında bazı sıkıntıların olduğu bunun ise öğretmenlerin bu konuda yeterli bilgiye sahip olmamasından ve sürecin bu şekilde işlemeden kaynaklandığını belirtmişlerdir.

STCY ile çok fazla sözcüğe ulaşıldığı bu sözcüklerin okunmasında ve yazılışında zorlanmalar olduğu fakat burada da öğretmenin yöntem hakkında bilgiye sahip olmasının ve bu konuda yol göstermesinin bu yöntemin işleyişini verimli kılacağı ifade edilmiştir. STCY’nin verimli bir şekilde uygulanması için öğretmen ve öğrenciye önemli görevler düşmektedir. ilkokuma yazma sürecinin temel öğelerinden biri olan öğretmenler STCY ile ilkokuma yazma sürecine ilişkin bilgilendirilmelidir. Böylelikle yöntemden beklenen faydanın sağlanması daha kolay olacaktır.

Söz konusu sorular şunlardır: 1. STCY’nin öğrenciler üzerindeki olumlu etkileri nelerdir? 2. STCY’nin öğrenciler üzerindeki olumsuz etkileri nelerdir? 3. STCY’de velilere düşen sorumluluklar nelerdir? Veliler bunun ne kadarını yerine getirebilmektedir?

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Bu bölümde, elde edilen verilerden yola çıkarak “STCY’de velilere düşen sorumluluklar nelerdir? Veliler bunun ne kadarını yerine getirebilmektedir?” şeklinde belirlenmiş olan alt probleme yanıt verilmeye çalışılmıştır. Yapılan içerik analizi sırasında bu alt problem kapsamında birbiri ile ilişkili “veli desteğinin önemi” ve “velilerin STCY konusunda bilgilendirilmesi” kodları belirlenmiş, bunların bir araya getirilmesiyle “velilerin sürece olan etkileri” teması ortaya çıkarılmıştır. Velilerin sürece olan etkileri temasının “veli desteğinin önemi” koduna ilişkin elde edilen alıntılar Tablo 5’te verilmiş ve veriler yorumlanmıştır.

Tablo 5.*“Veli Desteğinin Önemi” Koduna İlişkin Olarak Öğretmen Görüşleri*

Veli Desteğinin Önemine İlişkin Öğretmenlerin Görüşleri	f	Öğretmenlerin Kişisel ve Mesleki Özellikleri
Veliler, derste öğrenilenleri evde tekrar ettirmeli.	17	(E, 30yıl, önlisans, 4), (K,25yıl, önlisans, 5), (B, 13 yıl, lisans, 7), (B, 12yıl, lisans, 8), (B, 18yıl, lisans, 9), (B, 21yıl, lisans, 11), (B, 21yıl, lisans tamamlama, 12), (K,25 yıl, lisans, 15), (E, 23 yıl, önlisans, 17), (E, 12 yıl,lisans, 21), (B, 17yıl, lisans, 22), (B, 22yıl, lisans, 23), (B, 36yıl, önlisans, 26), (K, 20yıl, önlisans, 27), (B, 25 yıl, lisans, 33), (B, 20yıl, önlisans,36), (B,14 yıl, lisans, 39)
Veliler, öğrencilere zaman ayırmalıdır.	8	(E, 23yıl, önlisans, 1), (B, 12 yıl, lisans, 8), (B, 21 yıl, lisans, 11), (E, 23 yıl, önlisans, 17), (B,16yıl, lisans,40), (E, 23yıl, önlisans, 1), (B,9 yıl, lisans, 6), (B, 20 yıl, önlisans,36)
Öğrencileri kontrol altına alıp çalışma, dinlenme, TV seyretme vs. saatlerini düzenlemekte sorumlu olmalılar. Bazı veliler bunları yerine getirememektedirler.	1	(E,32yıl, Enstitü, 3),
Velinin sosyo-ekonomik düzeyi öğrenci ile ilgilenme oranını etkilemektedir.	9	(K,25yıl, önlisans, 5), (B, 18yıl, lisans, 9), (B, 13 yıl, lisans, 10), (B, 21 yıl, lisans, 11), (E, 23 yıl, önlisans, 16), (E, 27 yıl, önlisans, 19), (K, 12yıl, lisans, 28), (B, 20 yıl, önlisans,36), (B,20 yıl, lisans,41)
Evde veli desteği olmadan okuma yazmaya geçiş çok zor olmaktadır.	2	(B, 9 yıl,lisans, 6), (B, 13 yıl, lisans, 7)
Veli, etkinlikleri kendisi yapmamalı, yol göstermelidir.	2	(B, 18yıl, lisans, 9), (K, 25 yıl, önlisans, 20)
Bu yöntem velilere sorumluluklar yükler.	2	(E, 25 yıl, önlisans, 13), (K, 25 yıl, önlisans, 20)
Velinin takip ettiği öğrencilerin başarısı daha yüksek oluyor.	2	(E, 12 yıl, lisans, 21), (B,20 yıl, lisans,41)

Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerden 17’si “velilerin, öğrencilerin derslerini düzenli bir şekilde tekrar ettirmesi gerektiğini” ifade etmektedir. STCY ile ilkokuma yazma sürecinde velilere önemli sorumluluklar düşmektedir. Ses temelli cümle yönteminde yapılandırmacı yaklaşıma uygun olarak okuma yazma öğretimine seslerle başlanır. Sesler bir araya getirilerek hecelere, heceler bir araya getirilerek kelimelere, kelimeler birleştirilerek da cümlelere ulaşılır. Ancak bu süreçte yalnızca sınıfta öğrenilenlerle yetinilmesi mümkün olmayabilir. Velilerin de evde çocuklarının öğrendiklerini pekiştirmesi, eksiklerini giderme noktasında yardımcı olması gerekmektedir. Ebeveynler unutmamalıdır ki her öğrencinin kendine özgü bir gelişim özelliği vardır. Bu nedenle veliler çocuklarının durumunu izlemeli ve onların sorunlarını çözmek için yardımcı olmalıdır.

Tablo 5’te yer alan öğretmen görüşlerine göre veliler öğrencilere yeterince zaman ayırmamaktadır. Velilerin günlük hayatta yaşadığı yoğun tempo, çocuklarına zaman ayırmalarında sıkıntı yaratabilmektedir. Bu konuda anne ve babanın paylaşımcı bir tavır sergilemesi öğrencinin çalışmalarını gerçekleştirmesinde yardımcı olabilir. Aynı zamanda araştırmaya göre velilerin sosyo- ekonomik durumu ve çocuğunu takip etmesi öğrencinin yüksek başarı elde etmesinde etkili olmaktadır. Velilerin sosyo-ekonomik

düzeyinin iyi bir seviyede olması daha bilinçli olmasını sağlayabilir. Bilinçli anne-babalar, çocuklarının ilkokuma yazma sürecinde yaşadığı sorunları önemsemekte ve çözüm üretmek için çaba göstermektedir. Bu durum öğrencinin başarısını arttırabilmektedir. Velilerin sürece olan etkileri teması kapsamında belirlenen “velilerin STCY konusunda bilgilendirilmesi” koduna ilişkin gerçekleştirilen alıntılar Tablo 6’da verilmiş ve bu alıntılar yorumlanmıştır.

Tablo 6.

“Velilerin STCY Konusunda Bilgilendirilmesi” Koduna İlişkin Olarak Öğretmen Görüşleri

Velilerin STCY Konusunda Bilgilendirilmesine İlişkin Görüşleri	f	Öğretmenlerin Kişisel ve Mesleki Özellikleri
Her öğrenilen sestem sonra evde alıştırma yapılması gerekir.	2	(E,16yıl, Önlisans, 2), (K, 15 yıl, lisans, 18)
Harflerin birleştirilmesinde çocuğa yardım edilmeli.	2	(E,16yıl, Önlisans, 2) (E, 30yıl, önlisans, 4)
Veliler bu sistem hakkında yeterli bilgiye sahip değiller.		(B, 9 yıl, lisans, 6),
Bazen veli öğrencilere sesleri öğretmeye çalışıyor. Yanlış yapınca öğrencilerin bu bilgilerini düzeltmek çok zor oluyor.	2	(B, 12 yıl, lisans, 8), (B, 13 yıl, lisans, 10),
STCY’de veli-öğretmen işbirliği önemli.	3	(B, 12 yıl, lisans, 8), (B, 13 yıl, lisans, 10), (B,20 yıl, lisans, 41)
Bilinçli olmayan veliler öğretmenin işini zorlaştırıyor.	6	(B, 13 yıl, lisans, 10), (K, 12yıl, lisans, 28), (K, 23yıl, önlisans, 29), (B, 12 yıl, lisans, 34), (B, 25 yıl, lisans,37), (B,14 yıl, lisans, 39)
STCY konusunda velilere seminer vermek gerek.	4	(B, 21 yıl, lisans tamamlama, 12), (E, 20 yıl, ön lisans, 31), (E, 24 yıl, lisans, 32), (B,16yıl, lisans,40)
Velilerin çoğu bitişik eğik yazıyı bilmediğinden dolayı sorumluluklarını yerine getirememektedir.	1	(E, 25 yıl, lisans, 14)
Bu yöntemi yeteri kadar bilmedikleri için veliler gereken yardımı yapamıyor.	4	(B, 40yıl, önlisans, 25), (B, 36yıl, önlisans, 26), (B, 25 yıl, lisans, 33), (B, 12 yıl, lisans, 34)
Veliler, eski metoda göre gidiyorlar. Hiç yardım etmeseler daha iyi.	1	(E, 24yıl, lisans, 30)
Veliler evde kendileri ses vermeye kalkıyorlar. Sadece öğretmenin verdığını tekrar etseler daha iyi olur.	1	(E, 20 yıl, ön lisans, 31)
Veliler bu sistemi yeterince tanımadıkları için ses verme sırasında karmaşıklığa sebep olabiliyorlar.	1	(B,26 yıl, ...,35)

Tablo 6’da araştırmaya katılan iki öğretmen öğrenilen seslerin evde tekrar edilmesini gerektiğini vurgulamaktadır. STCY’de, anlamlı bütün oluşturacak birkaç ses verildikten sonra sırasıyla seslerden hecelere, kelimelere ve nihayetinde cümlelere ulaşılmaktadır. STCY ile öğrencilerin duyduğu ve çıkardığı seslerin bilincine varması sağlanmakta; öğrencilerin dil gelişimine katkıda bulunmaktadır. Bu nedenle derslerde öğrenilen seslerin günlük yaşamla bütünleştirilmesi öğrencinin ilkokuma yazma başarısını arttırabilir. Bu konuda velilerin öğretmen ile işbirliği kurarak çocuğuna yardımcı olması, öğrencinin sesleri anlamlandırmasında kolaylık sağlayabilir.

Veliler öğretmenden farklı yöntemlerle ilkokuma yazma öğretimi yaptırabilmektedir. Bu da öğrencilerin ikilem yaşamasına neden olmaktadır. Aynı zamanda velilerin

ilkokuma yazma sürecindeki bilinçsiz davranışları da öğrencilerin yanlış yönlendirilmesine neden olmaktadır. Velilerin öğrettiği yanlışları düzeltmek öğretmen için zaman alıcı ve zor olabilmektedir. Hatta veliler öğretmenden önce sesleri öğretmek gibi bir acelecilik içerisine bile girebilmektedir. Bu da öğretmenlerin işini zorlaştırmaktadır. Tablo 6 genel itibarıyla incelendiğinde öğretmenler, STCY sürecine ilişkin velilerin yeterine bilgi sahibi olmadığını, bitişik eğik yazıyı yanlış öğrettiklerini vurgulamaktadır. İlkokuma yazma sürecinde ilkokuma ve yazma birlikte yürütülmektedir. Okunan her ögenin yazılması, yazılanın da okunması gerekmektedir. Sürecin bu özelliğini, bitişik eğik yazının nasıl yazıldığını bilmeyen veliler öğrenciyi yanlış yönlendirmekte ve öğretmenin de işini zorlaştırabilmektedir. Elde edilen bu sonuç daha önce yapılmış çalışmalardan Belet ve Karadağ'ın (2012) araştırmasını destekler niteliktedir. Öğretmenlerle yapılan bu çalışmada, velilerin yanlış yöntemler kullandıkları, el yazısı yazmada yetersiz oldukları ve öğretmenlerin işini zorlaştırdıkları tespit edilmiştir. Velilerin çocuklarına yardımcı olmak istemesi olağan bir durumdur. Ancak yanlış yönlendirmeler hem öğrencinin hem de öğretmenin işini zorlaştırabilir. Diğer taraftan Tablo 5 incelendiğinde öğretmenler, “velilere STCY sürecine ilişkin seminer verilmesi gerektiğinden” söz etmektedir. Senenin başında STCY ve bu süreçte yapılması gereken doğru tutum ve davranışlar konusunda velilerin bilinçlendirilmesi ve bu işlemin yıl içerisinde düzenli aralıklarla tekrarlanması öğretmenin işini kolaylaştırabilir. Bu uygulama velilerin bilinçlenmesinde etkili olabileceği gibi öğrencilerin de evde ve okulda çelişkili bilgilerle karşılaşmasını önleyebilir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen veriler ışığında STCY'nin öğrenciler üzerinde olumlu etkileri olduğu görülmektedir. STCY öğrencilerin okuma ve yazma sürecini olumlu olarak etkilemektedir. Öğrencilerin okuma ve yazmaya geçiş süresini kısaltmaktadır. STCY okuma yazma sürecinde öğrencilerin motivasyonlarını olumlu yönde etkilemekte, okumaya erken geçtikleri için kendilerine olan güven duygularının artmasını sağlamaktadır. STCY ezbercilikten uzak, öğrencilerin kendi kendilerine keşfetmelerini sağlayan, ilkokuma yazma sürecini öğrenciler için daha zevkli ve eğlenceli kılan bir yöntemdir. Elde edilen bu sonuç Turan ve Akpınar'ın (2008) yapmış olduğu araştırmayı destekler niteliktedir. Ses Temelli Cümle Yönteminin etkililiğinin incelendiği araştırmada öğretmen görüşlerine göre öğrencilerin okumaya erken geçtiği, ezbercilikten uzaklaştığı ve öğrenci merkezli bir süreç olduğu tespit edilmiştir. Benzer sonuçlar u konuda yapılan benzer araştırmalar tarafından da elde edilmiştir (Baydık ve Bahap Kudret, 2012; Bay, 2010; Arslantaş ve Cinoğlu, 2010; Tok, Tok ve Mazi, 2008, Vatansever, 2008).

Araştırma verilerine göre STCY'nin olumlu etkilerinin yanında öğrenciler üzerinde bir takım olumsuz etkilerinin de olduğu tespit edilmiştir. STCY öğrencilerin okumaya ve yazmaya daha kısa sürede geçmelerini sağlarken, okuma hızını düşürmektedir. Katılımcılar, öğrencilerin hızlı ve anlamlı okumada zorlandıklarını, anlamlı okumanın geç geliştiğini, öğrencilerin heceleri doğru ayırmada sıkıntı yaşadıklarını, yazma hızının düşük olduğunu belirtmişlerdir. STCY ile çok fazla sözcüğe ulaşıldığı bu sözcüklerin okunmasında ve yazılışında zorlanmalar olduğunu ifade etmişlerdir. Veriler ışığında STCY'nin uygulanmasında öğretmene çok büyük sorumluluk düştüğü ve öğretmenlerin uygulamalar konusunda yeterli bilgiye sahip olmadığı vurgulanmıştır.

“Veli Desteğinin Önemi” koduna ilişkin olarak öğretmenler velilerin evde öğrencilerin düzenli tekrar yapmasında yardımcı olmaları gerektiğini vurgulamaktadır. Aynı zamanda öğretmen görüşlerine göre velilerin öğrencilere yeterince zaman ayırmadıkları ve evde öğrencilerin zamanlarını verimli kullanmada yardımcı olmadıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin okulda öğrendiklerini evde tekrar etmesi başarısının artmasında elbette ki etkili olabilir. Ancak velilerin bu konuda doğru bir tavır takınması oldukça önemlidir. Eğer çocuk, verimli çalışma konusunda yönlendirilmiyorsa, yaşadığı sorunlara çözüm üretilmiyorsa ders çalışma alışkanlığı gelişmemiş bir öğrenci yetişebilir. Bu konuda velilerin duyarlılık göstermesi ve öğretmen ile işbirliği yapması çocuğun derslerindeki başarısını arttıracaktır. Benzer bulgular Akyol ve Temur (2008) tarafından da elde edilmiştir. Söz konusu araştırmanın sonuçlarına göre öğretmen görüşlerine göre, anne babanın eğitim düzeyi ve okul dışında öğrenciyle ilgilenilmesi başarıyı etkilemektedir.

Velilerin sosyo-ekonomik düzeyi ile çocukları ile ilgilenme durumları öğrencilerin başarısı ile doğru orantılıdır. Velinin sosyo- ekonomik durumunun iyi olması ve çocuğunu zaman ayırması öğrencinin başarısını arttırmakta ve okuma yazma sürecindeki engelleri daha hızlı aşmasını sağlamaktadır. Velilerin sosyo- ekonomik düzeyinin yüksek olması öğretmen tarafından çocukların başarısını arttıran bir etken olarak görülebilir. Ancak Türkiye'nin ekonomik özellikleri ve eğitim düzeyi göz önüne alındığında bu durumdaki velilerin sayısının az olduğu kabul edilebilir bir gerçektir. Bu nedenle öğretmenler velilerin yardımcı olmasını beklerken onların sosyo-ekonomik durumlarını da göz önüne alarak iletişim ve veliyi bilinçlendirme yolunu tercih etmelidir. Velilerin baştan itibaren bilinçli bir şekilde davranması zor bir durumdur. Bu konuda öğretmenin öz verisi ve veli ile olan iletişiminin sıklığı özel bir önem kazanmaktadır.

Öğretmen görüşlerine göre STCY sürecinde veli ve öğretmenin işbirliği önemlidir. Çocuğun yazmayı ve okumayı sancısız bir şekilde gerçekleştirmesi için velilerin doğru yönlendirilmesi gerekmektedir. Eğer öğretmenin sınıfta öğrettikleri ve velilerin evde öğrettikleri tutarlı olursa öğrenci ikilemde kalmaz, ilkokuma yazma sürecinde bocalamaz. Öğretmenlerin özverili davranışları, sabırları ve ders dışı zamanlarda velilerine zaman ayırması bu sorunun çözümünde etkili olabilir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, bazı veliler öğrenciye yardımcı olmak adına onların sorumluluklarını kendisi almakta hatta etkinlikleri de kendisi yapmaktadır. Ebeveynlerin öğrencilerin çalışmalarına yardımcı olması elbette ki istenen ve beklenen bir davranıştır. Ancak velinin öğrenciye ait sorumlulukları yerine getirmesi, çocuğun doğru ve düzenli çalışma alışkanlığının gelişmesinde olumsuz etki yapabilir.

“Velilerin STCY konusunda bilgilendirilmesi” koduna ilişkin olarak öğretmenlerin, velilerin STCY sürecinde yaptığı teknik hatalara ilişkin görüşleri yer almaktadır. Veliler seslerin tekrarı ve harflerin birleştirilmesinde öğrencilere yeterince yardımcı olmamaktadır. Kendileri ses vermeye kalkmakta ve bunu yaparken de öğretmenden farklı bir yol izlemektedirler. Velilerin seslerin öğretiminde yardımcı olması öğrenciler için büyük bir kolaylık sağlayabilir. Ancak zamansız ve yanlış uygulamalar yanlış öğrenmelere neden olabilir. Yanlışın düzeltilmesi de konun yeniden öğretilmesinden

daha zordur. Bu nedenle velilerin yanlış yapmamaları konusunda öğretmenler tarafından uyarılması sorunun çözümünde etkili olabilir.

Veliler çocuklarına yardımcı olurken farklı yöntemlere başvurmakta ve onların yaptığı yanlışları düzeltmek oldukça zor olmaktadır. Velilerin kendi öğrendikleri sistem doğrultusunda çocuklarına yardımcı olmaya çalışması STCY süreci açısından önemli yanlışların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Veliler hala çözümleme yöntemi ve STCY'nin farklı iki yöntem olduğu ve birbirinden tamamen bağımsız uygulamalar içerdiği konusunda gereken bilinç düzeyinde değildir. Çözümleme ya da farklı yöntemlere göre yapılan her uygulama çocuğun ilkokuma yazma sürecinde bir bocalama yaşamasına neden olabilmektedir. Bu noktada, eski okuma-yazma öğretimi yöntemleri ile STCY arasındaki farklılıkların velilere anlatılması sorunun çözümüne katkı sağlayabilir. Elde edilen bu sonuç Ortabağ Çevik (2006) tarafından yapılan çalışmayı destekler niteliktedir. Çalışmaya göre aileler eski sisteme alışkındır ve bu sisteme göre çocuklarına yardımcı olmaktadır. Evde ve okulda iki farklı yöntemin uygulanması öğrenciler açısından olumsuz bir durum yaratmaktadır.

Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuç ise “velilerin sistem hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığı ve STCY konusunda seminer almaları gerektiği yönündedir.” Velilerin yöntemi bilmemeleri yanlış uygulamalar yapmalarına çocuklarına yanlış bilgiler vermelerine neden olmaktadır. Bu durum da öğretmenler tarafından hoş karşılanmamakta onları yanlış düzeltme gibi kötü bir noktaya getirmektedir. Elde edilen bu sonuç Belet ve Karadağ (2012) tarafından yapılan araştırmanın sonucuyla da örtüşmektedir. Bu çalışmaya göre de okul aile işbirliğinin istenen düzeyde olmaması ve velilerin yanlış uygulamalar yapması öğretmenler ilkokuma-yazma sürecinde yaşadığı sorunlar arasında yer almaktadır. Ancak unutulmamalıdır ki veli ve öğretmen uyum içerisinde hareket etmezse çocuk bundan büyük ölçüde zarar görebilir. MEB'in bu konuda sıkı tedbirler alması, velileri bilinçlendirmek için seminer çalışmaları düzenlemesi sorunun çözümüne yardımcı olabilir.

Araştırma verilerinden elde edilen sonuçlar doğrultusunda şu öneriler geliştirilmiştir:

1. Hece çalışmalarını geliştirilebilecek farklı etkinliklerle ağırlık verilmelidir.
2. STCY ile okumaya geçen öğrenciler için okuma hızını artırıcı etkinlikler düzenlenmelidir.
3. Veliler öğrencilerin evde düzenli tekrar yapmasında yardımcı olmalıdır.
4. Veliler ilkokuma yazma sürecinde çocuklarına zaman ayırmalı, onları izlemeli, sorunlarına çözüm üretmelidir. Bu konuda sonuç elde edilebilmesi için öğretmenlerin tavsiyelerine başvurulmalıdır. Veli ve öğretmen sıkı bir iletişim içerisinde olmalıdır.
5. Velilerin sosyo-ekonomik düzeyinin belli bir düzeyde olması, öğrencinin başarısının yüksek olmasında etkili bir rol oynayabilir. Velilerin sosyo-ekonomik düzeylerine bağlı olarak öğrenciye sunmuş oldukları olanaklar başarıyı arttırabilmektedir. Ancak öğretmenler, velinin sosyal ve eğitim düzeyi ne olursa olsun onlarla sıkı iletişim içerisinde olmalı, çocuğu nasıl yönlendireceğini sabırla anlatmalıdır.
6. Veliler öğrencilere yardımcı olmak adına onların ödevlerini yapmamalı, rehber görevi üstlenerek onlara yol göstermelidir.
7. Öğrenilen her sesten sonra yapılması gereken tekrarlar konusunda veliler bilinçlendirilmelidir.

8. Bitişik eğik yazı eğitiminde veli ve öğretmen işbirliği içerisinde olmalı, veli bilmediği konularda öğrenciyi yanlış yönlendirmemelidir.
9. Velilere STCY ve çözümleme yöntemi arasındaki farklar anlatılmalı, eski yöntemle göre çocuklarını yönlendirmemeleri gerektiği öğretilmelidir.
10. Veliler öğretmenden önce ses vermeye kalkmamalıdır. Öğretmenlerin uyarılarını önemsemeli, kendi başlarına hareket etmekten kaçınmalıdır.
11. STCY sürecinde yaşanabilecek bütün olası sorunların önüne geçmek için velilere senenin başında seminer verilmeli, bu konuda MEB de öğretmenlere yardımcı olmalıdır. Velilerin sürece ilişkin doğru bilgiler elde etmesi MEB tarafından önemsenmelidir. Hatta gerekiyorsa eğitici canlandırmalar içeren CD'ler hazırlanmalıdır. Bunların dışında veliler için hazırlanmış broşürler de sorunun çözümünde etkili olabilir.

KAYNAKLAR

- Akyol, H. (2012). Türkçe İlkokuma Yazma Öğretimi, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Akyol, H. ve Temur, T. (2008). "Ses Temelli Cümle Yöntemi ve Cümle Yöntemi İle Okuma Yazma Öğrenen Öğrencilerin Okuma Becerilerinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi". *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5, 78-95.
- Arlantaş H. İ. ve Cinoğlu, M. (2010). İlkokuma Yazma Öğretiminde Ses Temelli Cümle Yöntemiyle Çözümleme Yönteminin Karşılaştırılması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 81-92.
- Başaran, İ.E. (1996). *Eğitim psikolojisi*. Ankara: Gül Yayınevi.
- Bay, Y. (2010). "Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlk Okuma Yazma Öğrenen İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okuma Yazma Hızları Ve Okuduğunu Anlama". *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 1, 257-277.
- Baydık, B.ve Bahap Kudret, Z. (2012). Öğretmenlerin Ses Temelli Cümle Yönteminin Etkilerine ve Öğretim Uygulamalarına İlişkin Görüşleri. *Ankara Üniv. Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 45, 1, 1-21
- Bektaş, A. (2007), *Ses temelli cümle yöntemiyle gerçekleştirilen ilkokuma yazma öğretiminin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Adana. Çukurova Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Belet, D. ve Karadağ, R. (2012). *Ses temelli cümle yönteminin etkililiğine ilişkin öğretmen görüşleri*, 07.08. 2012 tarihinde <http://home.anadolu.edu.tr/~sbelet/yayinlar> adresinden alınmıştır.
- Beyazıt, N. (2007). *İlk Okuma Yazma Öğretiminin Kazandırılmasında Çözümleme Yöntemi Ve Ses Temelli Cümle Yönteminin Farklı Bakış Açılıyla Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Hatay: Mustafa Kemal Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Cemaloğlu, N. (2011). Veri toplama teknikleri: nitel-nicel. İçinde: Tanrıoğen A. (Edt.), *Bilimsel Araştırma yöntemleri* (pp.133-164). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çelenk, S. (1999), *İlkokuma-yazma programı ve öğretimi*. Ankara: Başak Matbaacılık Ltd.Şti.
- Çelenk, S. (2005). *İlkokuma yazma programı ve öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Gün, A. (2006). *Öğretmenlerin ses temelli cümle yöntemine ilişkin algıları ve görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir. Dokuz Eylül Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Güneş, F. (2006). Niçin bitişik eğik yazı. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 6, 71. 17-19.
- Helvacı, K. (2000). *İlkokuma ve yazma öğretmen kılavuzu*. Ankara: Özgün Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş.
- Kavcar, C., Oğuzkan, F. ve Sever, S. (1997). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Ekip Grafik.
- Keskinkılıç, K. ve Keskinkılıç, S. B. (2005). *Türkçe'nin temel becerileri ve ses temelli cümle yöntemi ile ilkokuma yazma öğretimi*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım Ltd. Şti.
- MEB. (2005). *Türkçe öğretim programı ve kılavuzu*. Ankara: MEB Yayınları.
- Ortabağ Çevik, S. (2006). *Birinci sınıf öğretmenlerinin ilkokuma yazma öğretiminde ses temelli cümle yöntemine ilişkin görüşleri (Bursa ili örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Salıcı Ahioğlu, Ş. (2006). *Öğretmen ve veli görüşlerine göre farklı sosyoekonomik düzeydeki ailelerin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okuma yazma sürecini etkileme biçiminin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adana: Çukurova Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şahin, N. (2008). *Ses temelli cümle yöntemine yönelik öğretmen görüşleri ve uygulamalarına ilişkin bir inceleme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bursa: Uludağ Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Şerefli, Y. (2008). *İlkokuma ve yazma öğretiminde ailenin rolü üzerine bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tok, Ş., Tok., T. ve Mazi, A. (2008). İlkokuma Yazma Öğretiminde Çözümleme ve Ses Temelli Cümle Yöntemlerinin Değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 53, 123-144.
- Turan, M. ve Akpınar, B. (2008). İlköğretim Türkçe Dersi İlkokuma Yazma Öğretiminde Kullanılan, Ses Temelli Cümle ve Bitişik Eğik Yazı Yöntemlerinin Değerlendirilmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18, 121-138.
- Vatansever, H. (2008). *Çözümleme (cümle) yöntemi ve ses temelli cümle yöntemine göre okuma yazma öğrenmesi çocukların okuduğunu anlamadaki başarı durumlarının değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (6. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.